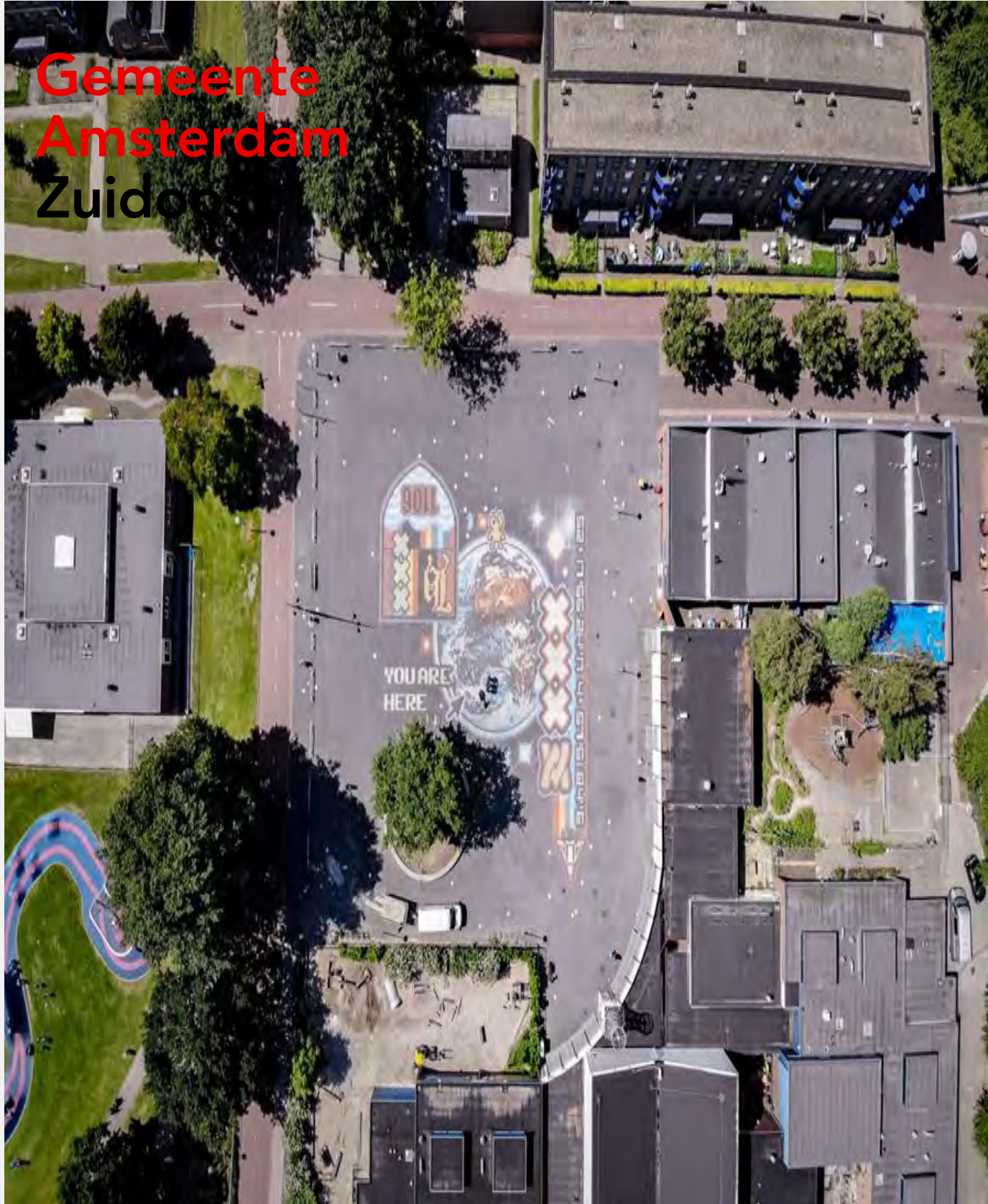

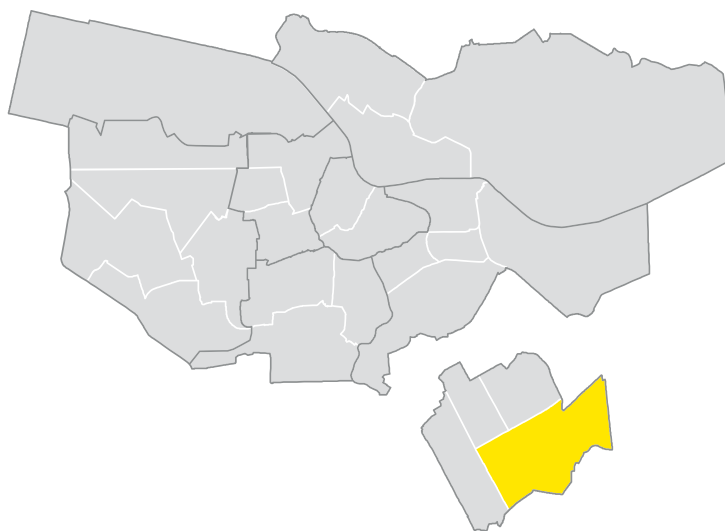
Gemeente
Amsterdam
Zuidoo

**Gebiedsplan 2021
Gaasperdam,
Driemond**

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Gaasperdam, Driemond en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2021 gaat doen.

Inhoud

Inleiding	3
Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022	7
Focusopgave 1 Tegengaan kansenongelijkheid jeugd	10
Focusopgave 2 Sociale revitalisatie	13
Focusopgave 3 Tegengaan kansenongelijkheid	16
Focusopgave 4 Versterken kunst- en cultuuraanbod	19
Focusopgave 5 Bevorderen democratisering, inclusiviteit en duurzaamheid	21
Focusopgave 6 Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte	24

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. Net als vorig jaar brengen we in de gebiedsplannen focus door per gebied maximaal zes integrale focusopgaven op te nemen. Dat zijn dit jaar de belangrijkste opgaven in het gebied waarmee we het verschil maken en maatwerk leveren in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's. Een focusopgave heeft een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering. De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2021

In Amsterdam is in 2020 gemeentebreed afgesproken dat bij de totstandkoming van de gebiedsplannen in alle 22 gebieden hetzelfde proces zal worden gevolgd. Begin 2020 is op basis van de ervaringen van 2019 het proces van de doorontwikkeling gebiedscyclus nog verder ontwikkeld. In het collegebesluit van 14 april 2020 zijn de verbetervoorstellen van het proces van doorontwikkeling van de gebiedscyclus vastgesteld. Het gebiedsplan van 2021 wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost en is deels een vervolg op de acties die in 2020 in gang zijn gezet. Het is een officieel document waarmee de gebiedsteams van Zuidoost en andere ambtenaren werken in 2021.

Het gebiedsteam Gaasperdam en Driemond werkt voortdurend aan het opzetten en onderhouden van netwerken. Het team signaleert wat er speelt, agendeert dit, legt verbindingen en jaagt waar nodig zaken aan om de maatschappelijke doelen (de prioriteiten uit dit gebiedsplan) te behalen. De input voor het gebiedsplan komt vooral uit het veld. Onze regulier contactmomenten zijn belangrijk voor input, afstemming en draagvlak. Ook heeft de inhoud betrekking op afspraken in het coalitieakkoord van het college, evenals de wensen van het dagelijks bestuur van het stadsdeel en de leden van de stadsdeelcommissie. Alles is onderbouwd met data die is verzameld door onder meer de afdeling Onderzoek Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

Eind 2020 is het "Masterplan Zuidoost" ontwikkeld met als doel de komende 20 jaar de opgroeiende jeugd dezelfde kansen te bieden als elders in Amsterdam. Bij de focusopgaven en activiteiten voor 2021 is getracht op voorhand al zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de 'doorbraken' die in het Masterplan geformuleerd zijn. Daarnaast geldt dat het gebiedsplan een dynamisch document is waardoor er ten allen tijden ruimte is om in te spelen op actualiteiten zoals op de vastgesteld 'doorbraken' van het Masterplan Zuidoost. Vanuit de doorbraken zoals geformuleerd in het Masterplan zullen we, waar mogelijk, monitoren wat de effecten zijn. We kijken dan onder andere naar doorstroom voortgezet onderwijs of bijvoorbeeld het toewijzingsbeleid woningen in zuidoost (voorrangsregeling). Het college en de bestuurders van stadsdeel Zuidoost werken samen met de bewoners en met maatschappelijke partners aan het Masterplan Zuidoost. Zij vormen gezamenlijk de Alliantie Zuidoost.

Begin dit jaar werden wij voor het eerst geconfronteerd met de corona-crisis. We zijn inmiddels bijna een jaar verder en de impact van deze crisis is in Zuidoost groot. In het gebiedsplan wordt hiermee rekening gehouden, maar de gevolgen voor 2021 zijn nu nog niet helemaal te overzien. De gebiedsteams zijn en blijven in nauw contact met bewoners, ondernemers, sleutelfiguren en professionals over de gevolgen van de corona-crisis en nemen dit gedurende het jaar mee in de uitvoering van de gebiedsplannen. Bij de uitvoering van alle opgaven houden we rekening met de coronamaatregelen en de 1,5 meter samenleving, zowel via de basisvoorzieningen als het ontwikkelbuurtenprogramma. Daarnaast heeft Zuidoost, net als alle andere stadsdelen, een Corona preventieteam waar de gebiedsteams bij zijn aangehaakt. Dit preventieteam analyseert wekelijks de cijfers, en kijkt waar extra aandacht en inzet nodig is.

Parallel aan bovengenoemde kent het gebied ook het programma '1Zuidoost'. In dit programma werken we aan een stadsdeel waar de bestaande en nieuwe woonbuurten goed met elkaar verbonden zijn en waar bestaande bewoners en ondernemers kunnen meeliften met alle ontwikkelingen die de komende decennia plaatsvinden. Tot 2040 worden er in dit stadsdeel ruim 34.000 nieuwe woningen gebouwd, inclusief daarbij horende voorzieningen zoals scholen, speelplekken, gezondheidscentra, winkels en bedrijfsruimten. Het woongebied zal worden uitgebreid aan de andere kant van het spoor: in de gebieden Amstel III en ArenAPoort worden er tot 2040 circa 19.000 woningen bijgebouwd inclusief vele voorzieningen. Het programma '1Zuidoost' levert een integrale bijdrage aan de gebied specifieke opgave.

Samenvatting

Het gebiedsplan Gaasperdam en Driemond beschrijft de focusopgaven en activiteiten die we in 2021 doen om een bijdrage te leveren aan de zes prioriteiten uit de Gebiedsagenda voor de periode 2019-2022. De uitvoering van deze opgaven en activiteiten gebeurt in samenwerking of in co-creatie met bewoners, ondernemers, zelforganisaties en andere (wijk)partners. Zo hebben de inwoners van Amsterdam meer zeggenschap over hun directe omgeving, de wijk en het gebied.

In 2021 staan we voor de volgende focusopgaven.

Focusopgave 1: Tegengaan kansenongelijkheid jeugd

In Gaasperdam en Driemond en met name in de buurten Holendrecht, Reigersbos en Gein zijn de onderwijsprestaties opvallend lager vergeleken met het Amsterdams gemiddelde. Het leerpotentieel van de jeugd wordt onvoldoende opgemerkt of benut. Veel jongeren raken hierdoor eerder gedemotiveerd met negatieve gevolgen voor hun schoolloopbaan. Om tal van redenen is de ouderbetrokkenheid laag. Van de kinderen en jongeren in de hierboven genoemde buurten groeien drie op de vijf op in een huishouden met een laag inkomen, en een op de vier groeit op in een huishouden dat langdurig op het niveau zit van het bestaansminimum. Financiële zorgen brengen veel stress teweeg bij ouders. De huidige COVID-19 pandemie heeft deze problematiek alleen maar verder verslechterd. De actualiteit rondom de Black Lives Matter-beweging legt nog eens extra bloot dat het urgent is dat we sterk inzetten op het tegengaan van kansenongelijkheid. Daarom willen we kinderen en jongeren (0-27 jaar) uit kwetsbare gezinnen de komende jaren een positief toekomstperspectief meegeven door het verloop van hun schoolcarrière zodanig te beïnvloeden dat zij ondanks de omstandigheden kansrijk opgroeien.

Focusopgave 2: Sociale revitalisatie

In de zwakkere buurten (ontwikkelbuurten en Reigersbos) van Gaasperdam en Driemond voldoet het voorzieningenniveau niet meer aan de behoefte van veel bewoners, die met een opeenstapeling van problemen op het gebied van opleiding en onderwijs, werkgelegenheid en opvoeding worstelen. Er is inmiddels gestart met het aanpakken van een aantal opgaven, maar de problematiek is zo complex dat meerjarige aandacht vereist is, zeker tijdens de COVID-19 pandemie. In 2021 gaan we door op de ingeslagen weg. Wij willen een versterking van het bestaande zorg- en welzijnsaanbod en meer maatwerk, vooral op het gebied van GGZ-problematiek en dagbesteding, maar ook in de schuldhulpverlening aan kwetsbare bewoners en jongeren.

Daarnaast vraagt het gebied om een versterkte basis pedagogische infrastructuur van onder andere voor- en vroegschoolse educatie, talentontwikkeling en sportstimulering. Het is van belang dat we de ervaringskracht van buurtbewoners benutten en inzetten in de eigen buurt.

Tevens dat activiteiten of projecten niet op zichzelf staan maar deel uitmaken van een integraal plan waarbij de focus ligt op vergroten van eigenaarschap van de bewoners.

Focusopgave 3: Tegengaan kansenongelijkheid

Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen in Gaasperdam en Driemond aan de slag krijgen met betaald werk, was een belangrijk doel in 2020 en blijft dat ook in 2021 (zeker met het oog op de gevolgen van de Covid-19 pandemie). We willen kansarme volwassenen bereiken en hen toeleiden naar activering en passend werk. Daarbij willen we deze bewoners op buurt-/wijk niveau monitoren om te achterhalen of we integrale aanvullende interventies moeten ondernemen en we gebiedsgericht zichtbaar moeten maken dan wel bepalen wat het maatschappelijk effect is van deze inspanningen. We verzoeken de relevante WPI-afdelingen om deze buurtgegevens voor ons inzichtelijk te maken en bij te houden. Aan het projectteam Zuidoost Werkt/1000 banenplan vragen wij om deze doelgroep evenredig onderdeel te maken van in totaal 300 jaarlijkse plaatsingen. We focussen niet alleen op het begeleiden van mensen naar een baan in loondienst, maar ook op het begeleiden van (startende) ondernemers, in het bijzonder zzp'ers.

Focusopgave 4: Versterken kunst- en cultuuraanbod

We streven ernaar Gaasperdam en Driemond te laten aansluiten bij de stedelijke allure wat betreft het kunst- en cultuuraanbod. Tevens leggen wij de focus op de herstelfase, na corona in 2021, van de cultuurinstellingen en het ondernemersklimaat. Hierdoor hebben wij een betere aansluiting bij bestaande stedelijke en landelijke beleids-, kunst- en cultuurprogramma's. Om onze cultuurmakers te behouden en te versterken moeten wij streven naar betaalbare ruimten voor ondernemerschap en creatieve ondernemers. Door de zichtbaarheid van het culturele aanbod in het gebied te verbeteren zal de economische waarde voor het gebied groter worden en een stimulans zijn voor de verdere ontwikkeling op horeca - en culinair gebied.

Focusopgave 5: Bevorderen democratisering, inclusiviteit en duurzaamheid

Om de kwaliteit van leven voor alle bewoners te optimaliseren en te verbeteren, is het nodig om in Gaasperdam en Driemond een sterk dragende samenleving te creëren met veel actieve bewoners, maatschappelijke en religieuze organisaties. De lokale overheid treedt hierbij op als facilitator en procesbegeleider bij

het vergroten van de participatie, leefbaarheid en veiligheid. Door participatie en democratisering krijgt de burger meer zeggenschap en verantwoordelijkheid over de eigen woon- en leefomgeving. Om sociale verduurzaming te realiseren, is een sterke sociaalruimtelijke structuur nodig die tevens flexibiliteit in de toekomst garandeert. Het gaat dan om stimulering van het zelforganiserend vermogen van de wijk. Het samen bouwen aan nieuwe, stevige fundamenten voor veel meer eigenaarschap en zeggenschap in buurten, inclusieve participatie en een klimaat voor maatschappelijk initiatief.

Focusopgave 6: Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte

Ondanks dat de bewoners van Gaasperdam en Driemond redelijk tevreden zijn met hun eigen buurt is het ons gezamenlijke streven om zowel de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren als duurzaamheid te introduceren waar het nog geen gemeengoed is. De inrichting en het gebruik van de openbare ruimte zijn onlosmakelijk verbonden met de thema's leefbaarheid en veiligheid. Praktisch handelen binnen de mogelijkheden van de gemeente is noodzakelijk om desinvesteringen en ruimtelijke 'verrommeling' en 'lelijke plekken' te voorkomen. Het stadsdeel moet vervolgens anticiperen en participeren met betrekking tot de klimaatverandering. Thema's zijn: schone lucht, bodem, water, groen/biodiversiteit, geluid en energiezuinige bebouwing. In alle plannen moet slimmer met energie worden omgegaan en moeten we optimaal gebruik maken van de beschikbare grond, zodat inwoners en gasten prettig kunnen wonen, werken en verblijven in Amsterdam.

Prioriteiten gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de gebiedsspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan. Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link. <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/>

Prioriteit 1: In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd

In Gaasperdam en Driemond bieden we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling en het bevorderen van een positief zelfbeeld staan centraal. Daarnaast willen we de ouderbetrokkenheid en taalvaardigheid van ouders en kinderen verbeteren.

Prioriteit 2: In 2022 is de armoede verminderd

De werkloosheid daalde tussen 2014 en 2016 in Gaasperdam en Driemond sterker dan gemiddeld en ligt nu op het stedelijk gemiddelde (7%). De geregistreerde werkloosheid ofwel het aandeel ontvangers van bijstand, WW of gedeeltelijke AOW-uitkering, bleef onverminderd hoog (16% versus 12% in Amsterdam). De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren. Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en lager dan gemiddeld).

In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op de minimuminkomensgrens. Begin 2017 ontving 21% van de volwassenen een bijstandsuitkering (Amsterdam 9%) en in 2016 had 6,3% van de huishoudens een Vroeg-erop-af-melding (Amsterdam 1,5%). In Reigersbos liggen inkomensgerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde.

De jeugdwerkloosheid neemt af, maar minder sterk dan in de rest van Amsterdam.

In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk, is daarom een belangrijk doel in 2021.

Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd

In Gaasperdam en Driemond zijn we divers en daar zijn we trots op. Er is aandacht voor prettig wonen voor iedereen. We omarmen de diversiteit van de huidige en nieuwe bewoners. Voor iedereen is plek en ruimte om te zijn wie je bent of wilt zijn. Waar het woonklimaat nog niet op het gewenste niveau is, werken we met bewoners en verschillende partijen samen om de buurt fijner te maken. Ons doel voor 2022 is dat de mate waarin bewoners overlast van vervuiling ervaren even hoog als het stedelijk gemiddelde. Ook bevorderen we de doorstroommogelijkheden op de woningmarkt zodat meer mensen passend wonen naar inkomen en leefsituatie.

Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd

In Gaasperdam en Driemond voelen bewoners zich minder vaak gezond (68% versus 76% in Amsterdam) en hebben zij vaker lichamelijke beperkingen (19% versus 14% stedelijk). Vooral in Holendrecht en Reigersbos voelen mensen zich minder vaak gezond (67% versus 76% stedelijk) en hebben ze vaker beperkingen (23% versus 14%). In het gebied beweegt men minder vaak (57% voldoet aan de beweegnorm versus 65% in Amsterdam) en heeft men vaker overgewicht (51% versus 40%). Ernstige eenzaamheid komt relatief vaak voor in Gaasperdam en in mindere mate in Driemond (16% versus 13%),. Daarom richten we ons de komende vier jaar actief op het bestrijden van overgewicht en (het voorkomen van) eenzaamheid. Daarnaast hebben we aandacht voor mensen met een lage opleiding of weinig inkomen, omdat zij vaker lijden onder lichamelijke of psychische klachten. Dit benadrukt ook het belang van de doelstellingen van prioriteit 2 'Verminderen Armoede'.

Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

In het coalitieakkoord 2018-2022 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' staat onder andere dat er voor het gemeentebestuur van Amsterdam een belangrijke taak ligt om de relatie tussen burgers, ondernemers en overheid te verbeteren. Stadsdeel Zuidoost wil de bewoners, zelforganisaties en ondernemers in staat stellen om te participeren. Om dit te bereiken willen we bewoners, ondernemers en andere stakeholders uitnodigen om bewonersparticipatie te stimuleren en te vergroten. Dit uitvoeringsplan heeft een sterke link met het uitvoeringsplan Zorg.

Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Het stadsdeel moet anticiperen en participeren met betrekking tot klimaatverandering. Thema's zijn: schone lucht, bodem, water, groen/biodiversiteit, geluid en energiezuinige bebouwing. Het totale pakket moet worden geoptimaliseerd binnen de schaarse grond met de beschikbare en herbruikbare duurzame energiebronnen. In alle plannen moet slimmer met energie worden omgegaan en moeten we optimaal gebruik maken van de beschikbare grond, zodat inwoners en gasten in Amsterdam prettig kunnen wonen,

werken en verblijven. We omarmen de 'couleur locale' en we vergroten onze krachten en kansen op het gebied van kunst en cultuur. We maken ruimte voor buurtgebonden kunst- en cultuur aanbod.

Focusopgave 1

Tegengaan kansenongelijkheid jeugd

Aanleiding

In Gaasperdam en Driemond willen we alle jeugdigen (0-32 jaar) gelijke kansen bieden die bijdragen aan een gezonde en evenwichtige ontwikkeling. Dit is van belang voor kinderen en jongeren die in hun directe omgeving weinig bescherming en stimulans krijgen om gezond en kansrijk op te groeien. Zelfontplooiing, talentontwikkeling, het bevorderen van een positief zelfbeeld en toekomstperspectief staan centraal.

Zuidoost is een stadsdeel met veel jeugd, 20 % van de inwoners is jonger dan 18 jaar en voor Gaasperdam en Driemond is dit niet anders. Gaasperdam en Driemond heeft 34.227 inwoners, waarvan 13.223 (38,6%) in de leeftijdscategorie van 0 – 32 jaar. De ontplooiingskansen voor jeugdigen in het gebied verschillen. In de wijken Holendrecht/Reigerbos en Gein groeien kinderen en jongeren vaker op in minimahuishoudens, éénoudergezinnen, wordt er vaker gebruik gemaakt van hulpverlening en zijn de schooladviezen voor het voortgezet onderwijs lager dan in Nellestein en Driemond. Als er binnen een gezin sprake is van een stapeling van deze factoren, lopen jeugdigen het risico minder kansen te hebben op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling.

Beschrijving focusopgave

De opgave vraagt vooral aandacht op het gebied van onderwijs, sociaal-emotionele ontwikkeling/identiteitsvorming, arbeid, wonen, cultuur en samenleving. Het opleidingsniveau van jeugdigen uit Gaasperdam en Driemond is relatief laag. Er zijn veel kwetsbare gezinnen in Zuidoost (2,25%) ten opzichte van de rest van Nederland (1%). In Holendrecht West en Reigersbos Noord wonen de meeste kwetsbare gezinnen, respectievelijk 7,3% en 5,6%. De werkloosheid (15%) en het aandeel bijstandsgerechtigden (7,9%) in Gaasperdam en Driemond is hoog. Daarom maken we ons sterk voor het vergroten van de sociale redzaamheid van jeugdigen uit Gaasperdam en Driemond. Door al vroeg in te

zetten op beroepsoriëntatie en een laagdrempelige vorm van persoonlijke ondersteuning vergroten we het toekomstperspectief en de zelfredzaamheid.

Beoogde doelen

- 1 We streven naar het vergroten van gelijke kansen in de schoolcarrière en arbeidsmarkt door ons te richten op het verhogen van het schooladvies en het behalen van startkwalificaties. Dit moet leiden tot een betere toeleiding naar stageplekken en werkplekken voor jongeren.
- 2 Verder maken we ons sterk om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren een positief zelfbeeld ontwikkelen. Werken aan hun identiteitsvorming doen we met behulp van rolmodellen uit de eigen groep en door de jeugd kennis te laten maken met succesvolle jongeren.
- 3 We proberen een betere verbinding te maken tussen de verschillende leefwerelden van jongeren in het onderwijs.
- 4 We creëren (fysieke) voorzieningen voor vrijetijdsbesteding binnen en in de openbare ruimte.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Kansengelijkheid
- Fijne buurten, leefbare stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 1: In 2022 zijn de ontwikkelkansen van de jeugd verbeterd
- Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd

Wat gaan we doen en met wie

In samenwerking met sleutelfiguren en buurtorganisaties zetten we in op:

- De ontwikkeling van een fysieke jeugd- en jongerenvoorziening in Gaasperdam en Drie- mond (Holendrecht), gericht op zinvolle vrijetijdsbesteding waaronder muziek, sport, coaching, begeleiding en leerondersteuning.
- Het versterken van de eigen identiteit en het zelfbeeld van jongeren (10-18 jaar) onder andere door een betere verbinding tussen de leefwerelden thuis, school en straat. Denk hierbij aan het inzetten van jongerenwerkers op school (basisonderwijs en middelbaar onderwijs) en het verhogen van de ouderbetrokkenheid met speciale aandacht voor vaders.
- Preventief activiteiten aanbod voor jonge jeugdigen (0-12 jaar) uit Gein, Reigersbos, Holendrecht en Nellestein waarmee zij hun talenten, sociale en digitale vaardigheden op een laagdrempelige manier kunnen ontwikkelen. De allerkleinsten worden op een speelse manier taalvaardiger en leren om samen te spelen.
- Succesvolle en/of talentvolle jeugdigen uit Gein, Reigersbos, Holendrecht en Nellestein inzetten als rolmodel en sleutelfiguur om andere jeugdigen uit Gaasperdam en Driemond op een positieve manier te inspireren in hun schoolcarrière en loopbaan.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Directie: R&E - Kunst en Cultuur
- Directie: R&E - Wonen

Activiteiten

- Inzetten van preventieve activiteiten om grensoverschrijdend gedrag te verminderen en positief gedrag te bevorderen.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Kansarme jongeren vroegtijdig bereiken en hen duurzaam toeleiden naar activering en passend werk
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- De pedagogische infrastructuur in buurten als Holendrecht, Reigersbos en Gein versterken, door onder andere rolmodellen en vaderfiguren in te zetten.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool
- Het aanbieden van jongerenwerk en activiteiten op het gebied van zinvolle vrijetijdsbesteding waaronder muziek, sport, coaching, begeleiding en leerondersteuning in de integrale jongerenvoorziening in Mijehof.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool
- De brug tussen schoolsport en structureel sporten verbeteren. (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Sport en Bos

Focusopgave 2

Sociale revitalisatie

Aanleiding

Het gezamenlijk creëren van een veilige en leefbare omgeving is van groot belang in het gebied. Ondanks dat er een hoge participatie graad is doen de bewoners, als gevolg van multiproblematiek, weinig met elkaar. Het is van belang dat we samen met de bewoners streven naar gezamenlijke verantwoordelijkheid, leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Bewoners kunnen ook in het kader van eigenbeheer en openbare ruimte worden betrokken bij oplossingen of beleid. We moeten elkaar kunnen aanspreken op gedrag en handelen. De bewoners worden partners van de overheid en het welzijn van de wijk is gezamenlijk doel en verantwoordelijkheid.

Beschrijving focusopgave

We willen de pedagogische infrastructuur en allianties in Gein, Reigersbos, Holendrecht en Nellestein versterken. Bewoners in de wijk leren om conflicten op te lossen, verantwoordelijkheid te dragen en elkaar positief te benaderen. Hierdoor ontstaat er meer sociale samenhang in de wijk. Dit draagt ertoe bij dat de verschillende leefwerelden (thuis, school, straat) beter op elkaar aansluiten. Vanuit de pedagogische infrastructuur in de wijk gelden dan dezelfde regels en afspraken waardoor er wordt bijgedragen aan een veilige en positieve sfeer. Sociale revitalisatie betekent voor Gaasperdam en Driemond een integrale aanpak en tegelijkertijd inzetten op verbetering van de toegankelijkheid van de sociale basisvoorzieningen en het aanbod daarvan meer passend maken. Dit zal vooral moeten gebeuren door het efficiënter inzetten van de aanwezige informele netwerken. Ook de verbinding tussen formele en informele organisaties is van groot belang voor de toegankelijkheid van de voorzieningen en om ervoor te zorgen dat het aanbod meer

op maat gemaakt kan worden. Zeker gezien de komst van de buurtteams¹ in 2021 is dit een belangrijke opgave. Een goede verbinding tussen informele organisaties en de buurtteams is een voorwaarde voor het goed kunnen functioneren van de buurtteams. Daarnaast moeten de gevolgen van de geldende noodverordeningen en RIVM-maatregelen in verband met de coronacrisis tijds zichtbaar worden gemaakt om die adequaat te kunnen oppakken. Bij de aanpak voor continuering van en een passend aanbod aan sociale basisvoorzieningen, ligt de focus in het algemeen op taal, opleiding en onderwijs, werkgelegenheid, participatie, opvoeding en gezondheid.

Beoogde doelen

- 1 Versterken van het bestaande zorg- en welzijn aanbod en meer maatwerk bieden.
- 2 De informele netwerken en samenwerkingsverbanden aanjagen en versterken.
- 3 De sociale basis meer verbinden met de informele netwerken.
- 4 Blijven inzetten op de bestaande pilots zoals nu met de leegstaande schoolgebouwen in Holendrecht

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 4: In 2022 is de fysieke en mentale gezondheid van bewoners verbeterd
- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie

We zetten in op:

- Extra aandacht voor kwetsbare bewoners.
- Versterking informeel.
- Versterken van kwetsbare volwassenen.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - IV Ruimte en Economie en GGW

---

¹ In een buurtteam werken verschillende professionals samen vanuit één contactpunt of plek. Zij geven bewoners hulp en antwoorden op vragen over zorg, inkomen, schulden en veiligheid. Het buurtteam zorgt dat hulp dicht bij huis komt.

Activiteiten

- Stimuleren van een gezonde leefstijl en bewegen
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Sport en Bos
- Extra inzet op het terugbrengen van taalachterstand bij jonge ouders
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Het categoriseren van de groep Zzp'ers in het gebied en op basis daarvan kijken welke kansen en mogelijkheden haalbaar zijn
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken

Focusopgave 3

Tegengaan kansenongelijkheid

Aanleiding

Basisvoorzieningen zijn al die activiteiten die bijdragen aan het versterken en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid en het meedoen van Amsterdammers. Maar niet alle bewoners maken gebruik van deze voorzieningen. Zij worden hierin belemmerd door een aantal factoren waaronder armoede, werkloosheid, laaggeletterdheid en eenzaamheid. Waar zelfredzaamheid niet vanzelf tot stand komt, is ondersteuning nodig. De inzet van informele netwerken kan bijdragen aan een verbeterde toegankelijkheid voor bewoners die beperkt sociaal redzaam zijn. Zij ervaren bijvoorbeeld problemen met werk, opleiding, taalvaardigheid en administratie. Ook de werkloosheid (15%, Amsterdam: 11% in 2018) en het aandeel bijstandsgerechtigden (7,9%, Amsterdam: 6% in 2019) in dit gebied is hoog. De verschillen tussen de wijken zijn groot. Driemond en Nellestein hebben een positief effect op de sociaaleconomische indicatoren. Gein scoort gemiddeld op de inkomensgraadmeter, maar de verschillen tussen de buurten zijn groot: Gein Noordoost (Gein 3) scoort goed. Zuidoost (Gein 4) scoort gemiddeld en Gein Noord en Zuidwest (Gein 1 en 2) lager dan gemiddeld. In de buurt Holendrecht Noordwest zijn de problemen het grootst en stabiel: bijna de helft (46%) van de huishoudens leeft op de minimum inkomensgrens. In Reigersbos liggen inkomens gerelateerde indicatoren rond het stedelijk gemiddelde maar voornamelijk in Reigersbos Midden veelal onder het gemiddelde. In Gaasperdam en Driemond is 20% van de bevolking jonger dan 18 jaar (Amsterdam 18%). Veel van deze jongeren groeien op in armoede, het aandeel minimajongeren (30%) en langdurige minimajongeren (20%) is in Gaasperdam en Driemond hoog (Amsterdam 22% en 14%). Het hebben van een stabiel inkomen is de basis voor het bestrijden van armoede. Meer mensen aan de slag krijgen met betaald werk is daarom een belangrijk doel in 2021 en is in 2020 nog steeds zo.

Beschrijving focusopgave

We willen kansarme volwassenen bereiken en hen toe leiden naar activering en passend werk. Kansarme volwassenen zijn bewoners die niet in bezit zijn van een startkwalificatie. We willen deze bewoners op buurt/wijk niveau monitoren om te achterhalen of er integrale aanvullende interventies ondernomen moeten worden en gebiedsgericht zichtbaar te maken c.q. bepalen wat het maatschappelijk effect is van deze inspanningen. Aan de relevante WPI-afdelingen verzoeken wij deze buurt gegevens voor ons inzichtelijk te maken en bij te houden. Aan het projectteam Zuidoost Werkt/1000 banenplan vragen wij dat deze doelgroep evenredig onderdeel gaat uitmaken van in totaal 300 plaatsingen die jaarlijks gerealiseerd moeten worden.

Beoogde doelen

- 1 Versterken arbeidsmarkt,
- 2 bereiken van onze kansarme bewoners
- 3 en versterken van (lokaal) ondernemerschap

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Kansengelijkheid
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 2: In 2022 is de armoede verminderd
- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Wat gaan we doen en met wie

We zetten in op:

- In samenwerking met de directies en informele partners verschillende trajecten opzetten om deze doelgroep te bereiken en toe te leiden naar activering en werk.
- Acties vanuit KVO en we onderzoeken de mogelijkheid om gevelcameratoezicht te realiseren in samenwerking met de winkeliersvereniging en VVE.
- Bereiken van moeders in de bijstand om hun economische zelfstandigheid te bevorderen.
- Om de relevante WPI-afdelingen te verzoeken om de buurtgegevens voor ons inzichtelijk te maken en bij te houden.
- Om aan het projectteam Zuidoost Werkt/1000 banenplan te vragen dat deze doelgroep evenredig onderdeel gaat uitmaken van in totaal de 300 plaatsingen die jaarlijks gerealiseerd moeten worden.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - Grond en Ontwikkeling
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg

Activiteiten

- Gebiedsgerichte vertaling van het programma 1Zuidoost.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Grond en Ontwikkeling
- Informatie over relevante voorzieningen op het gebied van armoede en inkomen beter toereikend en op maat maken voor onze kwetsbare bewoners.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Inzet van sleutelfiguren om jongeren een positief perspectief te bieden
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Een pilot met buurtbanen waarbij we de ervaringskracht van initiatiefnemers uit de buurt erkennen en inzetten en we mensen via leertrajecten laten investeren in de persoonlijke ontwikkeling.
Buurtbewoners worden aangehaakt bij maatschappelijke organisaties.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Het inzichtelijk maken van de behoefte van zzp'ers in Gaasperdam en Driemond en hen voorzien van toegang tot stedelijke voorzieningen.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken

Focusopgave 4

Versterken kunst- en cultuuraanbod

Aanleiding

Gezien de positieve sociale en fysieke ontwikkelingen in Zuidoost is dit een uitgelezen kans om aan te sluiten bij bestaand stedelijk en landelijk beleid aangaande kunst- en cultuurprogramma's. We omarmen de 'couleur locale' en we vergroten onze krachten en kansen op het gebied van kunst en cultuur. We maken ruimte voor buurtgebonden kunst- en cultuuraanbod.

Beschrijving focusopgave

We streven ernaar Gaasperdam en Driemond te laten aansluiten bij de stedelijke allure wat betreft het kunst- en cultuuraanbod. Hierdoor hebben wij een betere aansluiting bij bestaande stedelijke en landelijke beleids-, kunst- en cultuurprogramma's. Om onze cultuurmakers te behouden en te versterken moeten wij streven naar betaalbare ruimten voor ondernemerschap en creatieve ondernemers. Tevens leggen wij de focus op de herstelfase, na corona in 2021, van de cultuurinstellingen en het ondernemersklimaat.

Beoogde doelen

- 1 Meer aandacht voor kunstenaars en cultuurmakers uit het gebied en deze faciliteren.
- 2 De Gaasperplaspark krijgt stedelijke allure en de kans om te verduurzamen.
- 3 Borging en verduurzaming van het bestaande kunst- en cultuuraanbod.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Fijne buurten, leefbare stad
- Open en tolerante stad

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur

Wat gaan we doen en met wie

- In samenwerking met sleutelfiguren en buurtorganisaties zetten we in op: Het versterken van kunst en cultuur door ons sterk te maken voor borging en de verduurzaming van het bestaande kunst- en culturaanbod evenals op versterking van de toeristische en recreatieve competenties van het gebied.
- De zichtbaarheid van het culturele aanbod verbeteren en waar mogelijk en nodig versterken.
- Het stimuleren van ambachtelijke bedrijvigheid zou ook het culturele aanbod een nieuwe impuls kunnen geven. Het versterken van het toeristisch product gerelateerd aan kunst, cultuur en evenementen voor bewoners en bezoekers.
- Een goede aansluiting van placemaking bij het economisch aanbod, kunst en cultuur en sport.
- Een goede aansluiting van gebiedsontwikkeling en ontwikkelbuurten bij de uitvoering van de bedrijvenstrategie in Zuidoost.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: R&E - Economische Zaken
- Directie: R&E - Kunst en Cultuur
- Directie: R&E - Grond en Ontwikkeling

Activiteiten

- Economische en culturele programmering boerderij Langelust.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Kunst en Cultuur
- Meer aandacht voor kunstenaars en cultuurmakers uit het gebied.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Kunst en Cultuur
- Het ontwikkelen van een toeristische en recreatieve visie op het Gaasperplaspark.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Focusopgave 5

Bevorderen democratisering, inclusiviteit en duurzaamheid

Aanleiding

De bewoners willen meer regie als het gaat om besluitvormingsprocessen aangaande hun woon- en leefomgeving. Hierbij moeten wij hen ondersteunen, versterken en meenemen in hoe de processen werken. We streven naar een sterk dragende samenleving met veel actieve bewoners en organisaties om de kwaliteit van leven voor alle inwoners te optimaliseren en te verbeteren. We moeten nog meer als voorheen gebruikmaken van de kracht van de lokale samenleving. Het stadsdeel moet anticiperen en participeren met betrekking tot klimaatverandering. Thema's zijn: schone lucht, bodem, water, groen/biodiversiteit, geluid en energiezuinige bebouwing: het totale pakket moet worden geoptimaliseerd binnen de schaarse grond met de beschikbare en herbruikbare duurzame energiebronnen. In alle plannen moet slimmer met energie worden omgegaan en moeten we optimaal gebruik maken van de beschikbare grond, zodat inwoners en gasten in Amsterdam prettig kunnen wonen, werken en verblijven.

Beschrijving focusopgave

Om de kwaliteit van leven voor alle bewoners te optimaliseren en te verbeteren, is het nodig een sterk dragende samenleving in het gebied te creëren met veel actieve bewoners, maatschappelijke en religieuze organisaties. De lokale overheid treedt hierbij op als facilitator en procesbegeleider bij het vergroten van de participatie, leefbaarheid en veiligheid.

Beoogde doelen

- 1 Bewoners actief informeren en enthousiasmeren over duurzaamheid en het belang hiervan.
- 2 Het opzetten van een opleiding Installatietechniek in samenwerking met ROC en andere partners.
- 3 Bewoners hebben meer inzicht bieden in de basiskaders van besluitvormingsprocessen en buurtbudgetten.
- 4 Bewoners hebben meer regie in de besluitvormingsprocessen met betrekking tot hun woon- en leefomgeving.
- 5 Bewonersparticipatie en inclusiviteit leiden tot een sterkere sociale cohesie.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Open en tolerante stad
- Fijne buurten, leefbare stad
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie

Bewonersparticipatie geldt als een recht voor iedereen. Elke bewoner van Zuidoost, ongeacht zijn of haar leeftijd, sociaal maatschappelijke positie, etnische afkomst of ander kenmerk, heeft er belang bij mee te doen aan de maatschappij. In dat licht onderscheiden we een aantal centrale uitgangspunten: Iedereen kan meedoen ook als men achterstanden heeft, Gaasperdam en Driemond kent een sterke sociale samenhang, en maatschappelijke en/of zelforganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Op het gebied van participatieversterking richten we ons op drie verschillende bewonersgroepen. De eerste groep betreft bewoners die al gemotiveerd en actief zijn op het gebied van bewonersparticipatie. Zij worden geconsulteerd, gestimuleerd, gefaciliteerd en nauw betrokken bij de uitvoering van het gebiedsplan, vooral bij de complexere maatschappelijke opgaven in Gaasperdam en Driemond. De tweede groep bewoners omvat groepen bewoners die (nog) niet daadwerkelijk actief zijn, maar het wel zouden kunnen en relatief gemakkelijk te bereiken en te activeren zijn. De derde en laatste groep gaat om bewoners met een zwakke sociaaleconomische positie en gezondheid die te kampen hebben met eenzaamheid en isolement. Deze kwetsbare bewoners zijn veelal moeilijk bereikbaar en hun participatieniveau is laag. Door nauw aan te sluiten op hun behoeften en allerlei obstakels die hun participatie in de weg staan te verwijderen, kunnen we hen beter informeren, ondersteunen en activeren zodat zij hun stem kunnen laten horen in kwesties die voor hen van belang zijn. Voor elk van deze bewonersgroepen zetten we een passende strategie in.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Wonen

Activiteiten

- Inzet CoForce voor stimulering van duurzaamheidsinitiatieven van, voor en door bewoners.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Stimuleren en faciliteren van bewonersgroepen, platforms enz.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool
- Bewoners basiskaders bieden m.b.t. besluitvormingsprocessen en buurtbudgetten
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool
- Het inzetten van buurtbudgetten t.b.v. het stimuleren van community building, zeggenschap en eigenaarschap van bewoners
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Focusopgave 6

Kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte

Aanleiding

Ondanks dat de bewoners van Gaasperdam en Driemond redelijk tevreden zijn met hun eigen buurt is het onze gezamenlijke streven om zowel de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren als duurzaamheid te introduceren waar het nog geen gemeengoed is. De inrichting en gebruik van de openbare ruimte zijn onlosmakelijk met de thema's leefbaarheid en veiligheid.

Beschrijving focusopgave

Uitdagingen op het gebied van leefbaarheid, openbare ruimte en veiligheid zijn niet langer alleen de verantwoordelijkheid van de overheid, maar anno nu een gezamenlijke verantwoordelijkheid van burger en overheid. Duurzaamheid is zowel een landelijke- als een Amsterdamse opgave. Leefbaarheidsproblematiek wordt als eerste zichtbaar in de openbare ruimte. De overlast van vervuiling zoals ervaren door bewoners toegenomen. Met name in de ontwikkelbuurten is dit fenomeen het meest zichtbaar. Gaasperdam en Driemond is een van de grootste groengebieden in zuidoost die behalve met een recreatieve en toeristische waarde, van groot belang is voor de waterbergingscapaciteit en het klimaatbestendiger maken van de stad. Een aantal buurten heeft de afgelopen decennia relatief weinig aandacht gekregen omdat de grote sociale (en daarmee vaak ook de ruimtelijke) opgave elders was geconcentreerd. De leefbaarheid in verschillende buurten in Gaasperdam en Driemond komt in toenemende mate in de knel door achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. Op sommige plekken (Nellestein en Driemond) verhoudt de oorspronkelijke inrichting van een buurt zich niet meer tot het huidige gebruik, met verkeersoverlast en parkeerdruk tot gevolg. In deze buurten (met name de ontwikkelbuurten) zijn ook de meeste basisscholen Gaasperdam en Driemond gevestigd, met verkeersonveilige situaties tot gevolg. De problemen die veelal spelen, beïnvloeden en versterken elkaar. Sociale duurzaamheid is het sleutelwoord in stadsdeel Zuidoost en voor Gaasperdam en Driemond een

nieuwe uitdaging en tegelijkertijd een kans. We kiezen voor aardgasvrije buurten en het milieuvriendelijker opwekken van elektriciteit en warmte. In het kader van participatie en democratisering krijgt de burger meer zeggenschap en verantwoordelijkheid over de eigen woon- en leefomgeving.

Beoogde doelen

- 1 De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.
- 2 Bewoners voelen zich verantwoordelijk voor hun eigen woon- en leefomgeving.
- 3 De bewoners participeren in werk- en projectgroepen bedoeld voor grootonderhoud of herinrichting.
- 4 Bewoners doen graag mee met "zelfbeheer".

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Gezonde en duurzame stad
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de gebiedsagenda 2019-2022:

- Prioriteit 3: In 2022 is het woonklimaat verbeterd
- Prioriteit 6: In 2022 is de omgeving duurzamer en is er meer oog voor (eigen) cultuur
- Prioriteit 5: In 2022 is er meer bewonersparticipatie en sociale cohesie

Wat gaan we doen en met wie

- In samenwerking met sleutelfiguren en buurtorganisaties zetten we in op: Actief betrekken van bewoners bij schoon, heel en veilig.
- Herinrichting in vooral de ontwikkelbuurten.
- Veilige speelplekken creëren.
- Uitvoering van het Programma Groen en Blauw Zuidoost

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen
- Directie: R&E - Grond en Ontwikkeling
- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: GWS - Afval en Grondstoffen
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Activiteiten

- Start uitvoeringsprogramma Groen en Blauw Zuidoost
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- Het stimuleren van duurzaamheidsinitiatieven van bewoners, onder andere door het inzetten van de energiecommissarissen van stichting CoForce
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Afval en Grondstoffen
- Pilot in het kader van "Democratisering en Participatie". Hierbij pakken bewoners in een platform of commissie hun verantwoordelijkheid en bemoeien zich nadrukkelijk met besluitvorming en uitvoering van projecten of activiteiten.
(Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool